

Sygnatura akt VI Ka 890/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **19 grudnia 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Kazimierz Cieślikowski

Sędziowie SSO Marcin Mierz

SSR del. Małgorzata Peteja-Żak (spr.)

Protokolant Aleksandra Studniarz

przy udziale Krystyny Marchewki

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2014 r.

sprawy **skazanego S. L. syna D. i A.,**

ur. (...) w G.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 18 lipca 2014 r. sygnatura akt III K 1282/13

na mocy art. 437 § 1 kpk i art. 624 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. T. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony skazanego z urzędu w postępowaniu odwoławczym
3. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 890/14

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 19 grudnia 2014r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach rozpoznał wniosek skazanego S. L. o wydanie wyroku łącznego, ustalając, że był on skazany prawomocnymi wyrokami:

I Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 5 stycznia 2004r., w sprawie o sygn. III K 2032/02, za czyn z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk i art. 157 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 12 kk, popełniony w okresie od maja 2002r. do 5 sierpnia 2002r., na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia;

II Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 16 lutego 2004r., w sprawie o sygn. IX K 1931/03, za czyn z art. 190 § 1 kk, popełniony w dniu 17 września 2003r., na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

III Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 26 stycznia 2006r., w sprawie o sygn. III K 1886/02, za czyn z art. 159 kk, popełniony w nocy z 14/15 kwietnia 2002r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

IV Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 28 marca 2013r., w sprawie o sygn. III K 78/12, za czyn z art. 158 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełniony w dniu 28 sierpnia 2011r., na karę 2 lat pozbawienia wolności, za czyn z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełniony w dniu 28 sierpnia 2011r., na karę 1 roku pozbawienia wolności, które to kary połączono węzłem kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres zatrzymania.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem łącznym z dnia 18 lipca 2014r., w sprawie o sygn. akt III K 1282/13:

1. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych wyrokami:

a) Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 5 stycznia 2004r., w sprawie o sygn. III K 2032/02,

b) Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 16 lutego 2004r., w sprawie o sygn. IX K 1931/03,

c) Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 26 stycznia 2006r., w sprawie o sygn. III K 1886/02

- orzekł wobec skazanego S. L. karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. na podstawie art. 577 kpk zaliczył skazanemu na poczet tej kary łącznej pozbawienia wolności okresy kar dotychczas odbytych w sprawach podlegających łączeniu, tj. w całości kary pozbawienia wolności w sprawie III K 2032/02 od dnia 12 marca 2004r. do dnia 12 maja 2005r. oraz kary 4 miesięcy pozbawienia wolności w sprawie o sygn. IX K 1931/03;

3. na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego odnośnie kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 28 marca 2013r., w sprawie o sygn. III K 78/12, wobec braku warunków do wydania wyroku łącznego;

4. na podstawie art. 576 § 1 kpk ustalił, iż w pozostałym zakresie poszczególne wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu;

5. zasądził od Skarbu Państwa kwotę na rzecz adwokata z urzędu 146,40 złotych brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu oraz zwolnił skazanego na mocy art. 624 § 1 kpk w całości od zapłaty kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego.

Na skutek pisma z Zakładu Karnego w R. z dnia 30 kwietnia 2014r., Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2014r. na mocy art. 63 § 1 kk i art. 420 § 2 kpk zaliczył nadto skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczonej w pkt 1 wyroku łącznego, okres wykonanej w całości kary pozbawienia wolności, orzeczonej w sprawie o sygn. III K 1886/02 – od dnia 16 lipca 2006r. do dnia 16 stycznia 2008r.

Na skutek pisma obrońcy skazanego z dnia 3 września 2014r., Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 16 września 2014r. na mocy art. 105 kpk nadto sprostował oczywistą omyłkę rachunkową zawartą w pkt 5 wyroku łącznego, określając w sposób prawidłowy kwotę wynagrodzenia należnego obrońcy z urzędu, ustalając jej wysokość na 147,60 złotych.

Powyższy wyrok łączny zaskarżył w całości obrońca skazanego, zarzucając mu mający wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, polegający na uznaniu, że przy uwzględnieniu

celu prewencji szczególnej i ogólnej oraz dla potrzeb dalszej resocjalizacji skazanego, względów wychowawczych i zapobiegawczych należy wymierzyć względem skazanego karę łączną przy zastosowaniu zasady aspiracji, tj. 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, iż dla prawidłowej resocjalizacji skazanego wystarczy orzeczenie kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji.

Stawiając taki zarzut wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie mu kary łącznej pozbawienia wolności z uwzględnieniem zasady pełnej absorpcji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego nie jest zasadna i to w stopniu oczywistym.

Ponieważ skarżący nie kwestionował wyznaczonego przez Sąd I instancji zbiegu realnego przestępstw, za które orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności stanowiły następnie podstawę do ukształtowania wymiaru kary łącznej, wypada więc jedynie potwierdzić, iż Sąd merytoryczny nie popełnił w tym zakresie najmniejszego błędu. Istotnie zachodziły warunki do orzeczenia jednej kary łącznej pozbawienia wolności z połączenia kar tego samego rodzaju, orzeczonych wskazanymi wyrokami Sądu Rejonowego w Gliwicach.

Jeśli chodzi zaś o podniesiony przez obrońcę zarzut należy zauważyć na wstępie, iż granice kary łącznej określa przepis art. 86 § 1 kk, wedle którego Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar jednostkowych podlegających łączeniu do ich sumy, nie przekraczając górnych granic dla danego rodzaju kar wynikających z powołanego przepisu, przy czym jej wymiar we wskazanych wyżej granicach warunkowany jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo – podmiotowy łączy te czyny. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem, im związek ten luźniejszy, tym przeważać powinno kumulowanie poszczególnych kar (zob. wyrok SN z dnia 25 X 1983r., IV KR 213/83, OSNKW z 1984r., z. 5-6, poz. 65; wyrok SN z dnia 15 V 1990r., IV KR 80/90, Lex nr 22064; wyrok SA w Krakowie z dnia 10 X 1991r., II AKr 127/91, KZS z 1991r., z. 10, poz. 10). Przez związek przedmiotowo – podmiotowy należy zaś rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas i miejsce popełnienia każdego z nich (zob. wyrok SA w Krakowie z dnia 2 VII 1992r., II AKr 117/92, KZS z 1992r., z. 9, poz. 50).

Przywołane w apelacji okoliczności, a mianowicie okoliczności popełnienia przypisanych skazanemu przestępstw, w szczególności powiązanie pomiędzy nimi i bliskość czasowa ich popełnienia, wskazywały zdaniem skarżącego na dość bliski związek przedmiotowo – podmiotowy pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami, a tym samym przemawiały za orzeczeniem kary łącznej na zasadzie absorpcji. Nadto zdaniem obrońcy prezentowana obecnie, prawidłowa postawa przez skazanego w jednostce penitencjarnej w pełni świadczy o pozytywnej prognozie i przebiegającym pomyślnie wobec niego procesie resocjalizacji.

Należy jednak w pełni zaaprobować poglądy Sądu Rejonowego wyartykułowane w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku co do okoliczności, jakie winny zostać uwzględnione przy wymiarze kary łącznej. Zgodnie z utrwalonym w tym zakresie orzecznictwem Sądu Najwyższego, wymiar kary łącznej winien być kształtowany przy uwzględnieniu w pierwszej kolejności celów zapobiegawczych i wychowawczych kary, jak też jej społecznego oddziaływania. Istotnym staje się w kontekście tych celów ustalenie właśnie związku przedmiotowego i podmiotowego pomiędzy czynami podlegającymi objęciu karą łączną oraz czas popełnienia przestępstw, jak też ustalenie okoliczności związanych z zachowaniem i szeroko rozumianą sytuacją skazanego po wydaniu wyroków, na mocy których orzeczono kary jednostkowe, w celu rozważenia ich wpływu na ewentualne złagodzenie.

W szczególności zaaprobować należy w pełni stanowisko Sądu Rejonowego, zgodnie z którym związek podmiotowo - przedmiotowy czynów objętych karą łączną nie był na tyle silny, by okoliczność ta uzasadniała orzeczenie kary łącznej przy zastosowaniu skrajnej, acz postulowanej zasady pełnej absorpcji. Należy także podkreślić, że znaczna odległość czasowa popełnianych przestępstw, wynosząca nawet kilkanaście miesięcy (czyny bowiem objęte zbiegiem były

popelniane na przestrzeni od kwietnia 2002r. do września 2003r.) to okoliczność wskazująca na zasadność zbliżenia wymiaru kary łącznej do sumy kar częściowych. Wskazać należy w tym kontekście skarżącemu, iż zastosowanie zasady pełnej absorpcji przy wymiarze kary łącznej w szczególności winno być ograniczone do sytuacji, kiedy pomiędzy pozostającymi w zbiegu realnym czynami odległość czasowa jest nieznaczna, sama granica pomiędzy nimi nie jest wyraźna, a czyny są jednorodnjajowe i objęte jednym planem działania. Zatem Sąd Rejonowy badając relacje zachodzące pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami prawidłowo stwierdził, że więzi pomiędzy nimi nie były na tyle bliskie, by uzasadniało to wymierzenie kary na zasadzie pełnej absorpcji, a więc w rozmiarze odpowiadającym wymiarowi najwyższej z kar podlegających połączeniu, in concreto w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Także okoliczności dotyczące właściwości i warunków osobistych skazanego, w kontekście dostosowania wymiaru kary łącznej do realizacji celów w zakresie prewencji indywidualnej, zostały przez Sąd Rejonowy właściwie ocenione. I tak w oparciu o opinię o skazanym z jednostki penitencjarnej ustalono, że zachowanie skazanego w warunkach izolacji utrzymywało się na dostatecznym zmiennym poziomie, z tendencją do poprawy. Wbrew temu, co podnosi skarżący, skazany swoim zachowaniem w warunkach izolacji niczym szczególnym nie wyróżniał się, nie był też także wielokrotnie nagradzany regulaminowo, a jedynie na przestrzeni pół roku dwukrotnie, nie ustrzegając się jednak i popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, za które wymierzono mu karę dyscyplinarną. Przebieg procesu resocjalizacji skazanego pozostawia zatem wiele do życzenia; skazany w warunkach izolacji w stopniu niewielkim poddaje się prowadzonym wobec niego oddziaływaniom wychowawczym odbywając karę w systemie zwykłym, obecnie zauważalna jest jednak poprawa jego postawy, na uwagę zasługuje zwłaszcza fakt świadczenia przez niego nieodpłatnie pracy w charakterze pomocnika kucharza.

Trudno zatem także skutecznie zarzucić Sądowi meriti dokonania nieprawidłowych ustaleń faktycznych dot. postawy skazanego w procesie jego resocjalizacji.

Ponadto, czego już niestety skarżący nie chciał zauważyć, ważkie znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma względ na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Popelnienie większej ilości przestępstw jest zaś istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji, której zastosowanie jest przeciw rozwiązaniem skrajnym, wyjątkowym, podobnie jak sięgnięcie po będącą jej przeciwieństwem zasadę kumulacji (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 12 VII 2000r., II AKA 171/00, OSA z 2001r., z. 2, poz. 5; wyrok SA w Krakowie z dnia 29 VI 2010r., II AKA 100/10, KZS 2010/10/16).

Tymczasem skazany w okresie od kwietnia 2002r. do września 2003r. popełnił 3 przestępstwa, co musiało niestety stanowić istotny negatywny czynnik prognostyczny, przemawiający obecnie za orzeczeniem wobec niego kary łącznej surowszej nawet od wynikającej z dyrektywy częściowej kumulacji w wysokości zbliżonej do minimum (zob. wyrok SA w Łodzi z dnia 20 IX 2001r., II AKA 154/01, Prok. i Pr. z 2002r., z. 4, poz. 26). Wprawdzie podnoszona przez apelującego aktualna, prawidłowa postawa skazanego w jednostce penitencjarnej, polegająca na zdyscyplinowaniu i podporządkowaniu regulaminowi, winna zasadniczo sprzyjać pozytywnym zmianom w sposobie życia skazanego, choć zasady doświadczenia życiowego uczą, iż umiarkowanie pomyślna prognoza kryminologiczno – społeczna, stawiana wobec osób, które w przeszłości wykazały wielokrotnie oznaki braku odpowiedzialności i samodyscypliny, jest dotknięta dużym stopniem ryzyka. Nadto regulaminowy stosunek wobec przełożonych oraz brak zachowań agresywnych w stosunku do współosadzonych to nic innego jak konieczność dostosowania się skazanego do obowiązujących reguł izolacji więziennej. Nie sposób nie mieć także i w polu widzenia powrotu do przestępstw przez skazanego w roku 2011, kiedy to dopuścił się on ponownie poważnych przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu człowieka oraz mieniu.

W tej sytuacji wymierzenie kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy, a więc w wymiarze niższym od sum kar częściowych podlegających połączeniu, uznać należy za rozstrzygnięcie spełniające kryteria sprawiedliwości i racjonalności w kontekście wyżej wskazanych kryteriów.

Bezasadność stawianego wyrokowi łącznemu w apelacji zarzutu oraz brak uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu były powodem utrzymania zaskarżonego wyroku.

Z uwagi na fakt niepokrycia przez skazanego kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu przez wyznaczonego z urzędu obrońcę, Sąd odwoławczy na stosowny wniosek obrońcy zasądził na jego rzecz od Skarbu Państwa wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej minimalnej stawce wynagrodzenia za reprezentowanie strony w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego.

Fakt pozbawienia skazanego wolności i wynikający z niego brak odpłatnego zatrudnienia były podstawą rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego o zwolnieniu skazanego z obowiązku poniesienia wydatków postępowania odwoławczego, którymi obciążono Skarb Państwa.